

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta / Fortum Waste Solutions Oy, teollisuusjätekeskus, Sorsasalo**Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen**
Alueellinen ympäristönsuojelu

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt 28.8.2019 mennessä ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausuntoa Fortum Waste Solutions Oy:n Sorsasalon teollisuusjätekeskuksen laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Arviointiohjelma on kokouksen viiteaineistossa.

Esitys

Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta, joka toimii sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena että kunnan terveydensuojeluviranomaisena, antaa Fortum Waste Solutions Oy:n Sorsasalon teollisuusjätekeskuksen YVA-ohjelmasta seuraavan lausunnon Pohjois-Savon ELY-keskukselle:

Yleistä

Lautakunta toteaa, että Sorsasalon teollisuusjätekeskuksen laajentamista koskeva YVA-ohjelma on kokonaisuutena kattava ja asianmukaisesti laadittu. YVA-hankkeessa tehtävät selvitykset ja koottavat tiedot on kuvattu pääosin havainnollisesti ja riittävällä tarkkuudella.

YVA-ohjelmassa teollisuusjätekeskuksen nykyistä ja mahdollista tulevaa toimintaa on kuvattu varsin laajasti, mutta osin varsin yleisellä tasolla. Toimintoja kuvataan erityisesti suhteessa nykyiseen ympäristölupaan. Tästä ei kuitenkaan välttämättä muodostu selkeää käsitystä siitä, miten toiminta muuttuu nykyisestä käynnissä olevasta toiminnasta, koska ympäristölupa kattaa lukuisia jätteenkäsittelytoimintoja, joita teollisuusjätekeskuksessa ei ole otettu käyttöön. Itse YVA-selostuksessa toiminnan kuvausta on tarpeen täsmentää siten, että siitä selkeämmin ilmenee

- mitä toimintoja alueella on nyt
- mitä sellaisia toimintoja on nykyisessä ympäristöluvassa, mitä ei ole käynnistetty
- mitä uusia toimintoja alueelle suunnitellaan.

Kuvauksessa on myös syytä ilmetä nykytilanteesta ja suunnitellussa tilanteesta, mitä jätejakeita ja millaisia määriä eri käsittelytoiminnoissa käsitellään ja voidaan käsitellä.

Koska Sorsasalon teollisuusjätekeskus sijaitsee alueella, jossa on jo olemassa olevaa ympäristövaikutuksia aiheuttavaa toimintaa (Mondi Powerflute Oy:n tehdas ja M-Real Oyj:n suljettu teollisuuskaatopaikka) ja jonne mahdollisesti tulee uutta toimintaa (Finnpulp Oy:n biotuotetehdas), on tärkeää tarkastella yhteisvaikutuksia nykyisten toimintojen ja mahdollisten tulevien toimintojen kanssa. Muun muassa alueen maisemallinen luonne ja liikennemäärät muut-

15.08.2019

tuvat nykyisestä ratkaisevasti teollisuusympäristön suuntaan, jos Finnulp Oy:n tehdashanke toteutuu.

YVA-ohjelmassa tuodaan esille asianmukaisesti teollisuusjätekeskuksen jäte- ja suotovesien kuormitus. Kallaveteen kohdistuvien vesistövaikutusten osalta ohjelmassa on kuitenkin hieman ristiriitaisuutta: toisaalta esitetään vesistövaikutusten arvioimista laajastikin, mutta toisaalta tuodaan esille, että kuormitus ei ole merkittävää, koska teollisuusjätekeskuksen vedet johdetaan Mondi Powerflute Oy:n tai Finnulp Oy:n jätevedenpuhdistamolle. Jäte- ja suotovesien kuormituksen ja vesistövaikutusten osalta on tarpeen tuoda selkeästi esille, mikä on teollisuusjätekeskuksesta tulevien vesien kuormitus jätevedenpuhdistamolle ja edelleen vaikutus Kallaveteen suhteessa muuhun jätevesikuormitukseen.

Sorsasalons teollisuusjätekeskuksen, joka aiemmin toimi Savon Sellu Oy:n teollisuuskaatopaikkana, ja M-Real Oyj:n vanhan teollisuuskaatopaikan jätevesikuormituksesta sekä pinta- ja pohjavesivaikutuksista on olemassa tarkkailutuloksia vaihtelevasti aina 1990-luvun puolivälistä saakka. YVA-selostuksessa tulee hyödyntää näitä vanhoja tarkkailutuloksia, koska niiden avulla pystytään kuvaamaan jo olemassa olevaa kuormitusta ja vesistövaikutuksia luotettavasti pitkältä ajalta. Esimerkiksi alueen pohjavesivaikutusten osalta keskeistä on huomata, että Savon Sellu Oy:n vanha teollisuuskaatopaikka on vaikuttanut alueen pohjavesien tilaan jo vuosikymmeniä, joskin vaikutukset ovat vähitellen vähentyneet vuonna 2001 päättyneen kaatopaikan kunnostuksen myötä. Fortum Oy:n toiminnan laajennuksen vaikutuksia tulee suhteuttaa tähän olemassa olevaan "taustatilanteeseen". Vesiin kohdistuvien vaikutusten osalta keskeisemmäksi todennäköisesti nousevat vaikutukset paikallisiin lähi-vesiin Sorsasalossa kuin vaikutukset laajemmin Kallavedessä.

Ilmanlaatuvaikutuksia on tarkoitus arvioida hajapäästöinä syntyviä pölypäästöjä mallintamalla ja liikenne- ja työkonepäästöjä mallintamalla. Kokemuksen mukaan hajapäästöinä syntyvien pölypäästöjen ilmanlaatuvaikutusten arviointiin mallintamalla sisältyy huomattavia epävarmuuksia, joten tuloksiin tulee suhtautua korkeintaan suuntaa-antavina. Sorsasalossa tehtyjen hengitettävien hiukkasten tulokset osoittavat, että pölypitoisuuksiin vaikuttaa ratkaisevasti esim. teollisuusalueen teiden pölyäminen.

Työkoneiden ja liikenteen päästöjen osalta lautakunta katsoo, että varsinaiset mallilaskelmat eivät ole tarpeen, kun otetaan huomioon liikenteen taustakuormitus Sorsasalons alueella. Kuopion ja Siilinjärven taajamiin on vuonna 2019 valmistumassa laajat, kaikki keskeiset päästölähteet huomioon ottavat mallilaskelmat hengitettävien hiukkasten, pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuuksista. Näiden tuloksia tulee pyrkiä hyödyntämään, mikäli se YVA-hankkeen aikataulu huomioon ottaen on mahdollista.

Ilmanlaatuvaikutusten osalta lautakunta suosittelee, että ilmanlaatuvaikutuksia arvioidaan muista vastaavantyyppisistä jätekeskuksista saatavilla olevan kokemuseräisen tiedon pohjalta. Tällaisia tuloksia on saatavilla myös Kuopion Heinälamminrinteeltä ja Sorsasalosta.

Sorsasalons ympäristössä on saatavilla yhteismelutarkkailun tuloksia lähes 10 vuoden ajalta. Niiden tuloksia tulee hyödyntää meluvaikutusten arvioinnissa. Melun yhteisvaikutusten arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon, että Mondi Powerflute Oy:n tehtaalla on hiljan tehty meluntorjuntatoimia, joilla on ollut vaikutusta tehtaan melualueisiin. YVA-ohjelmassa viitataan jo vanhentuneisiin meluselvityksiin tältä osin.

15.08.2019

Sorsasalon alueen tie- ja raideliikenteen melualueet sekä Kuopion että Siilinjärven puolella on selvitetty vuonna 2017 nykytilanteessa ja ennustetilanteessa 2035. Tältäkin osin YVA-ohjelmassa viitataan vanhentuneisiin meluselvityksiin.

YVA-selostuksessa on syytä korostetusti tuoda esille, mitkä ovat teollisuusjätekeskuksen laajennuksen keskeisimmät ympäristövaikutukset, koska on arvioitavissa, että osa vaikutuksista jää vähäisiksi ja hyvinkin paikallisiksi.

YVA-selostuksessa tulosten esittämiseen ja havainnollistamiseen tulee kiinnittää huomiota. Tuloksia tulee pyrkiä visualisoimaan kuvien ja graafien yms. avulla. Tämä lisää ja helpottaa tulosten ymmärrettävyyttä.

Viiteaineisto 3 5583/2019 Fortum Waste Solutions Oy Sorsasalo YVA-ohjelma

Valmistelija
Erkki Pärjälä puh. +358 44 718 2142
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että ympäristönsuojelutarkastaja Erkki Pärjälä poistui kokouksesta tämän asiakohdan käsittelyn jälkeen.

